

Duchovní péče (poimenika)

zkouší: dr. Ladislav Beneš nebo dr. Ondřej Macek

okruhy ke zkoušce

Jde skutečně o „okruhy“, které naznačují rozsah látky, nikoli o vyčerpávající výčet otázek kladených při zkoušce. Proto se některá témata mohou překrývat či doplňovat. Předpokladem k úspěšnému složení zkoušky je také seznámení s českou i zahraniční literaturou.

- duchovní péče (poimenika, cura animarum generalis, specialis, pastoral ministry, pastoral care, spiritual care, vztah k psychoterapii)
- duchovní péče ve Starém zákoně
- duchovní péče v Novém zákoně
- historické perspektivy duchovní péče s podněty pro aktuální diskusi (zejména Martin Luther a Jednota bratrská)
- spiritualita člověka
- životní konflikty a jejich teologický výklad v rámci duchovní péče (strach, stud, vina, odpuštění, hledání boží spravedlnosti, identita, smysl)
- duchovní péče jako povolání
- etika v duchovní péči
- duchovní péče ve sboru
- duchovní péče skrze kázání a bohoslužby
- zpověď jako nástroj duchovní péče
- rozhovor
- návštěva
- základní pravidla krizové intervence
- speciální oblasti: manželství a partnerství; nemoc, stáří, demence, umírání, truchlení
- duchovní péče v institucích (nemocnice, vězení, armáda, diakonická zařízení)

literatura

Pokud si student přinese seznam přečtených knih, může tak získat výhodu, že bude dotázán na jejich obsah.

Až vyjde, bude za titul, který cestu zkouškou usnadní nejvíce považována kniha: Macek, Ondřej (ed). *Cesty k lidem. Kapitoly z duchovní péče*. Praha: Karolinum, 2023.

Augustyn, Józef – Opatrný, Aleš (ed.). *Umění zpovídat. O svátosti smíření z pohledu různých disciplín*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010.

Baštecká, Bohumila – Goldmann, Petr. *Základy klinické psychologie*. Praha: Portál, 2001.

Baštecká, Bohumila. *Psychologická encyklopedie: Aplikovaná psychologie*. Praha: Portál, 2009.

Baštecká, Bohumila. *Terénní krizová práce. Psychosociální intervenční týmy*. Praha: Grada, 2005.

Beneš, Ladislav. Pastýřské péče v poslední dekádě 20. století a na cestě dneškem. *Teologická reflexe* 1 (2004), 5-24.

Beneš, Ladislav. *Východiska a cíle duchovní péče o nemocné*. Praha: ETF UK, 2007.

Bonhoeffer, Dietrich. *Život v obecnství*. Přel. Pavel ŠTÍČKA. Praha: Návrat domů, 2006

- Bukowsky, Peter. *Budu s tebou. Role Bible v pastýřském rozhovoru*. Jihlava: Mlýn, 2008.
- Butta, Tomáš. *Témata z duchovenské praxe*. Praha: Církev československá husitská, 2018.
- Černý, Pavel. *Teologie a praxe služby pastýře. Úvod do praktické a pastorální teologie*. Praha: Vzdělávací institut ETS, 2018.
- Ebeling, Gerhard. *Luthers Seelsorge. Theologie in der Vielfalt der Lebenssituationen an seinen Briefen dargestellt*. Tübingen: Mohr, 1997.
- Engemann, Wilfried (ed.). *Handbuch der Seelsorge. Grundlagen und Profile*. 1. vyd. Leipzig: Evangelische Verlagsanstalt GmbH, 2007.
- Filipi, Pavel. *Služba útěchy, její duchovní zdroje a cíle*. Praha: ETF UK, 2007.
- Filipi, Pavel. Verbum solatii. Epištola Židům a pastýřská péče. *Studie a texty Komenského evangelické bohoslovecké fakulty* 4 (1982), 89-106
- Frankl, Viktor E. *Vůle ke smyslu*. Brno: Cesta, 1994
- Frankl, Viktor. *Člověk hledá smysl. Úvod do logoterapie*. Praha: Psychoanalytické nakladatelství, 1994.
- Halama, Jindřich. *Sociální učení Českých bratří 1464–1618*. Brno: CDK, 2003.
- Hauschildt, Eberhard. *Alltagsseelsorge. Eine sozio-linguistische Analyse des pastoralen Geburtstagsbesuchs*. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 1996.
- Herbst, Michael. *Beziehungsweise. Grundlagen und Praxisfelder evangelischer Seelsorge*. 2. vyd. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener Theologie, 2013.
- Jeschke, Josef B. Pastýřská péče v Jednotě bratrské. *Křesťanská revue* 25 (1958), 146–151, 187–190
- Kastová, Verena. *Krise a tvořivý přístup k ní. Typy životních krizí, jejich dynamika a možnosti krizové intervence*. Praha: Portál, 2000.
- Kašparů, Jaroslav Max. *Základy pastorální psychiatrie pro zpovědníky*. Brno: Cesta, 2002.
- Klessmann, Michael. *Seelsorge. Begleitung, Begegnung, Lebensdeutung im Horizont des christlichen Glaubens. Ein Lehrbuch*. Neukirchen-Vluyn: Neukirchener, 2008.
- Körtner, Ulrich H. J. *Ethik im Krankenhaus. Diakonie – Seelsorge – Medizin*. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 2007.
- Křivohlavý, Jaro. *Pastorální péče*. Praha: Oliva, 2000.
- Křivohlavý, Jaro. *Povídej – naslouchám*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2010
- Kübler-Ross, Elisabeth. *O smrti a umírání*. Praha: Portál, 2015.
- Kunz, Ralph (ed.). *Seelsorge. Grundlagen – Handlungsfelder – Dimensionen*. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 2016.
- Lohse, Timm H. *Krátký rozhovor v pastoraci a poradenství. Metodická příručka*. Benešov: EMAN, 2014.
- MacIntyre, Alasdair. *Ztráta ctnosti. K morální krizi současnosti*. Praha: OIKOUMENH, 2004.
- Möller, Christian (ed.). *Geschichte der Seelsorge in Einzelporträts. 2. Von Martin Luther bis Matthias Claudius*. Göttingen; Zürich: Vandenhoeck und Ruprecht, 1995, 25-44
- Morgenthaler, Christoph. *Systemische Seelsorge. Impulse der Familien- und Systemtherapie für die kirchliche Praxis*. 6. vyd. Stuttgart: Verlag W. Kohlhammer, 2019.
- Nauer, Doris. *Seelsorgekonzepte im Widerstreit. Ein Kompendium*. Stuttgart; Berlin; Köln: Kohlhammer, 2001.
- Opatrný, Aleš. *Pastorální teologie pro laiky*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2016.
- Opatrný, Aleš. *Spirituální péče o nemocné a umírající*. Červený Kostelec: Pavel Mervart, 2017.
- Pivoňka, Bohdan. *Duchovní služba v postkomunistickém vězení, aneb, Ohlédnutí za dvacetiletím Vězeňské duchovenské péče*. Středokluky: Zdeněk Susa, 2018.
- Pohl-Patalong, Uta – Christ-Friedrich, Anna (ed.). *Seelsorge im Plural. Perspektiven für ein neues Jahrhundert*. 1. vyd. Hamburg: EB-Verl., 1999.
- Pohl-Patalong, Uta – Lüdtke, Antonia (ed.). *Seelsorge im Plural. Ansätze und Perspektiven für die Praxis*. 2. zcela nové vyd. Berlin: EB-Verlag. 2019.
- ROGERS, Carl Ransom. *Způsob bytí. Klíčová témata humanistické psychologie z pohledu jejího zakladatele*. Praha: Portál, 2014.
- Rogers, Carl Ransom. *Být sám sebou. Terapeutův pohled na psychoterapii*. Praha: Portál, 2015.
- Říčan, Pavel. *Psychologie náboženství a spirituality*. Praha: Portál, 2007.

Smolík, Josef. *Pastýřská péče*. Kalich: Praha 1991.

Soukup, Jan. *Motivační rozhovory v praxi*. Praha: Portál, 2014.

Suchomelová, Věra. *Senioři a spiritualita. Duchovní potřeby v každodenním životě*. České Budějovice: Teologická fakulta Jihočeské univerzity, 2016.

Suchomelová, Věra. *Senioři a spiritualita: duchovní potřeby v každodenním životě*. Praha: Návrat domů, 2016

Svatošová, Marie. *Víme si rady s duchovními potřebami nemocných?* Praha: Grada, 2012.

Špatenková, Naděžda. *Krize. Psychologický a sociologický fenomén*. Praha: Grada, 2004.

Thurneysen, Eduard. *Die Lehre von der Seelsorge*. 7. vyd. Zürich: Theolog. Verl., 1994.

Vito, Joseph A. de. *Základy mezilidské komunikace*. 6. vyd. Praha: Grada, 2008.

Vodáčková, Daniela. *Krizová intervence*. 2. vyd. Praha: Portál, 2007.

Vojtíšek, Zdeněk – Dušek, Pavel – Motl, Jiří. *Spiritualita v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2012.

Ziemer, Jürgen. *Seelsorge. Eine Einführung für Studium und Praxis*. 4. yyd. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 2015.

Zimmerling, Peter. *Studienbuch Beichte*. Göttingen: Vandenhoeck und Ruprecht, 2009.

Řada dalších textů je v příslušném kurzu na moodle.